

Unitarni patentni paket

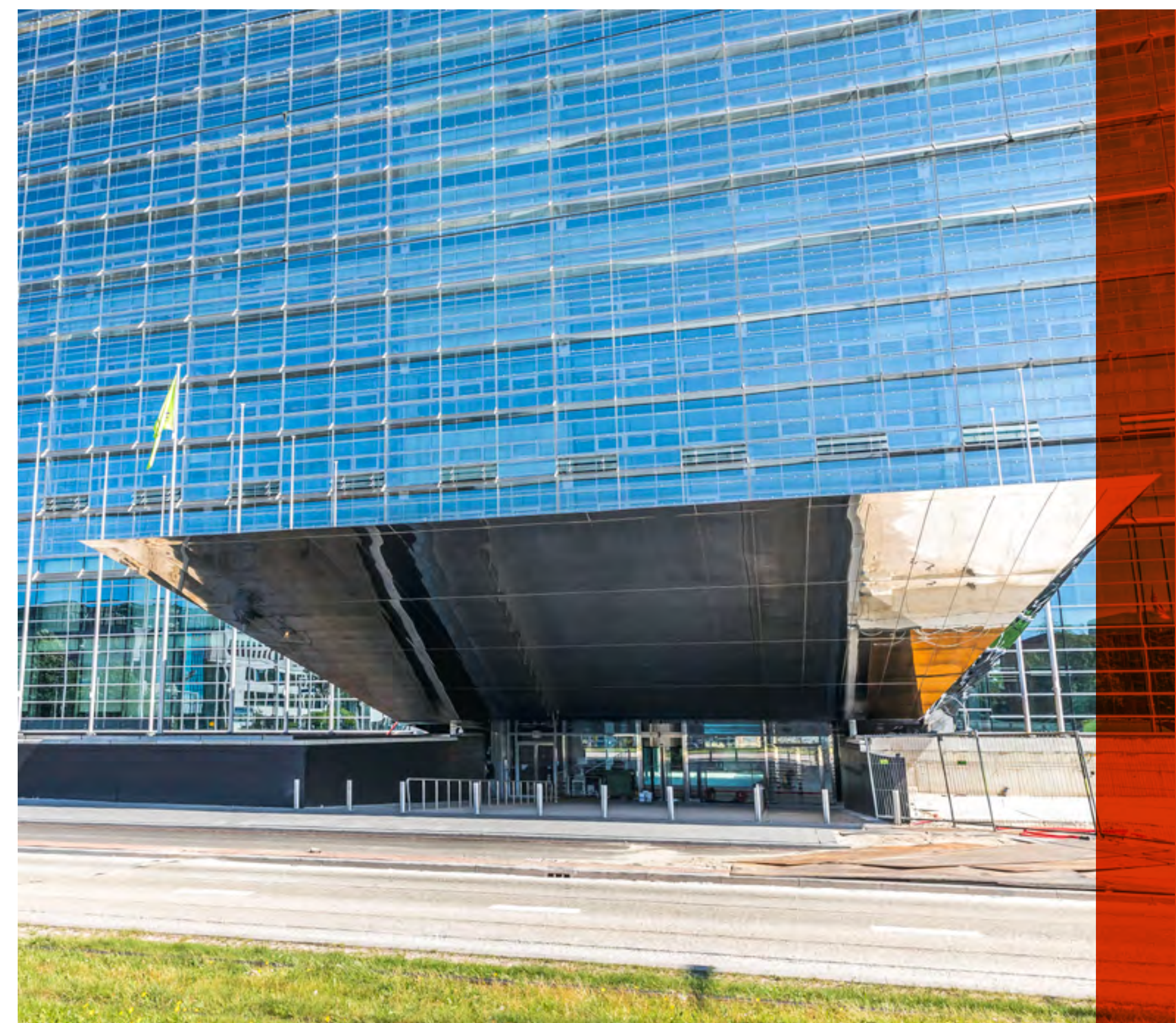
Jednostavnija i šira patentna
zaštita uz niže troškove

Unitarni patent

dopunjuje i jača postojeći centralizovani sistem priznavanja evropskih патената. Zajedno sa Jedinstvenim patentnim sudom korisnicima pruža isplativu opciju za zaštitu патената i rešavanje sporova širom Evrope i podstiče istraživanje, razvoj i ulaganja u inovacije.

Evropski патенти su moćna актива koja inovativnim preduzećima omogućava da privuku investicije, sklapaju profitabilne poslove licenciranja, štite svoj tržišni udeo i proširuju svoje poslovanje. Međutim, postupci priznanja, održavanja i upravljanja evropskim patentima mogu biti skupi i složeni.

Novi unitarni patentni sistem ne samo da omogućava da se efikasna zaštita pronalazaka širom Evrope ostvari na jednostavniji i jeftiniji način, već i uspostavlja manje složen, centralizovan sistem rešavanja sporova koji pruža veću pravnu sigurnost.

Od skupa nacionalnih patenata ...

Evropski zavod za patente (EPO) od 1970-ih godina obezbeđuje jedinstven centralizovan proces priznavanja patenata u Evropi. Patentne prijave, podnete na engleskom, francuskom ili nemačkom jeziku, opsežno se pretražuju i pravno ispituju kako bi se osiguralo da patenti koji iz njih proisteknu budu najboljeg mogućeg kvaliteta. Nakon ovog centralizovanog postupka priznanja, nosilac patenta može steći patentnu zaštitu u do 45 države. Međutim, priznati evropski patent ne predstavlja unitarno pravo, već skup nacionalnih patenata, što znači da se mora pojedinačno potvrditi i održavati u svakoj od država u kojima treba da stupi na snagu – proces koji može biti komplikovan i skup.

Priznati evropski patent nije unitarno pravo, već skup nacionalnih patenata, što znači da se mora potvrditi i održavati u svakoj državi pojedinačno – proces koji može biti komplikovan i skup.

... do samo jednog unitarnog prava

Unitarni patentni sistem otklanja ove nedostatke za države članice EU koje u njemu učestvuju: **novi evropski patent sa unitarnim dejstvom („unitarni patent“)** pojednostavljuje put do uniformne i široke teritorijalne zaštite patenata, značajno smanjujući složenost birokratskih procedura i troškove. Centralizovan postupak pre priznanja evropskog patenta sada je dopunjen centralizovanim postupkom nakon priznanja: umesto da pojedinačno potvrđuju priznanje svog evropskog patenta u nekoliko država, nosioci patenata mogu dobiti unitarni patent podnošenjem samo jednog zahteva EPO, koji deluje po principu „sve na jednom mestu“ i nadležan je za centralno upravljanje unitarnim patentima i uplatama povezanih taksi.

Novi evropski patent sa unitarnim dejstvom pojednostavljuje put do uniformne i široke teritorijalne zaštite patenata, uz značajno smanjenje birokratskih prepreka i troškova.

Kako ovaj sistem funkcioniše?

Unitarni patent nije zamena za postojeći evropski patentni sistem, već je zapravo njegov dodatak. Inovativna preduzeća iz celog sveta imaju slobodu da izaberu da li će krenuti nacionalnim putem priznavanja svog evropskog patenta u jednoj ili više država ugovornica Konvencije o evropskom patentu (EPC) ili će se opredeliti za unitarnu patentnu zaštitu. Takođe, mogu kombinovati novi sistem sa postojećim i imati unitarni patent, a paralelno potvrditi priznanje svog klasičnog evropskog patenta u ostalim državama ugovornicama EPC koje ili ne učestvuju u novom unitarnom patentnom sistemu, ili još uvek nisu pristupile Sporazumu o Jedinostvenom patentnom sudu (UPCA).

Unitarni patent nije zamena za postojeći evropski patentni sistem, već je zapravo njegov dodatak. Inovativna preduzeća iz celog sveta mogu slobodno da izaberu da li će krenuti nacionalnim putem, opredeliti se za unitarnu patentnu zaštitu, ili kombinovati novi i postojeći sistem.

Kako steći unitarni patent?

Da bi nosioci patenta bili u mogućnosti da steknu unitarni patent koji registruje EPO, oni najpre moraju dobiti evropski patent. To znači da evropska patentna prijava mora biti podneta i obrađena u skladu sa dobro poznatim i pouzdanim pravilima i postupcima Konvencije o evropskom patentu. Novina je to što je postojeći centralizovan postupak pre priznanja sada dopunjen centralizovanim postupkom nakon priznanja patenta u EPO.

Postupak za sticanje unitarnog patenta je jednostavan i jasan: evropski patent mora biti priznat sa istim setom patentnih zahteva za sve države članice EU koje učestvuju u ovom sistemu. Zatim je neophodno podneti zahtev za unitarno dejstvo i to u roku od mesec dana od objave obaveštenja o priznanju evropskog patenta, ali on može biti podnet i ranije, odnosno u bilo koje vreme nakon prijema obaveštenja o odluci o priznanju patenta. Osim u početnom prelaznom periodu, nakon priznanja neće biti potrebno podnositi nikakve prevode za unitarni patent. EPO će ispitati zahtev za unitarno dejstvo i, ukoliko su svi uslovi ispunjeni, registrovati unitarni patent.

Postupak za sticanje unitarnog patenta je jednostavan i jasan: nosioci najpre moraju dobiti evropski patent, a zatim je neophodno podneti zahtev za unitarno dejstvo.

Koliki su njegovi troškovi?

Zahtev za unitarno dejstvo je potpuno besplatan, odnosno EPO neće naplaćivati nikakve takse za njegovo podnošenje, ispitivanje ili registraciju.

Iznos takse za održavanje unitarnog patenta je utvrđen na nivou koji je veoma atraktivan i pristupačan za preduzeća: ukupni troškovi njegovog održavanja za prvih deset godina, koliko je prosečno trajanje evropskog patenta, biće manji od 5.000 evra.

Poređenje taksu i indirektnih troškova ukazuje na to da će ukupni troškovi unitarnog patenta biti značajno niži od trenutnih troškova priznavanja i održavanja klasičnog evropskog patenta u četiri zemlje.

Zahtev je besplatan, a taksa za održavanje je utvrđena na nivou koji je veoma atraktivan i ne sputava poslovanje.

Pun potencijal unitarnog patenta u pogledu uštede troškova postaje jasan kada se uzmu u obzir i sve uštede nastale usled njegovih pojednostavljenih administrativnih procedura. U slučaju klasičnog evropskog patenta, različite takse za održavanje, različitog iznosa i u različitim valutama, potrebno je platiti raznim nacionalnim zavodima za patente, čiji se zakonski zahtevi takođe razlikuju, posebno kada je reč o rokovima. Kod unitarnog patenta postoji samo jedna taksa za održavanje, koja se plaća direktno EPO u jednoj valuti (evro) i putem standardizovane procedure sa jednim rokom i bez obaveze angažovanja zastupnika.

Štaviše, mala i srednja preduzeća sada imaju pravo na naknadu u iznosu od 500 evra za troškove podnošenja prevoda svoje prvobitne patentne prijave na jednom od tri službena jezika EPO.

Takse za održavanje unitarnog patenta

–	–	11. godina	€ 1 460
2. godina	€ 35	12. godina	€ 1 775
3. godina	€ 105	13. godina	€ 2 105
4. godina	€ 145	14. godina	€ 2 455
5. godina	€ 315	15. godina	€ 2 830
6. godina	€ 475	16. godina	€ 3 240
7. godina	€ 630	17. godina	€ 3 640
8. godina	€ 815	18. godina	€ 4 055
9. godina	€ 990	19. godina	€ 4 455
10. godina	€ 1 175	20. godina	€ 4 855

– Doplata za kašnjenje u plaćanju takse za održavanje = 50% zakasnele takse za održavanje (pravilo 2(1), tačka 2, RFeesUPP)
– Smanjenje takse za održavanje od 15% u slučaju licence prava (pravilo 12(1) UPR, pravilo 3 RFeesUPP)

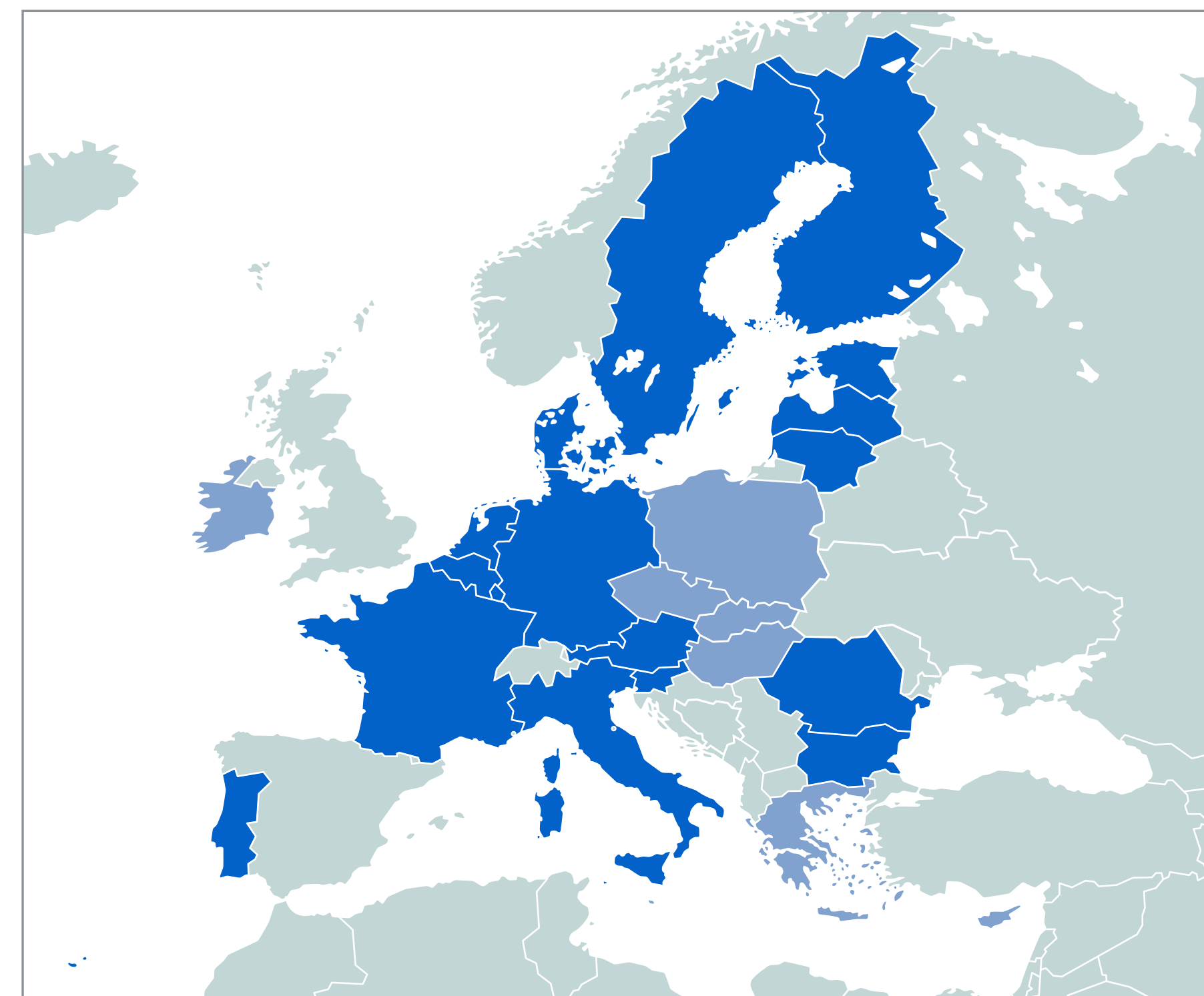
Za više informacija o troškovima unitarnog patenta u poređenju sa ekvivalentnom zaštitom u samo četiri vodeće evropske države prema „klasičnom“ evropskom patentnom sistemu, videti veb-sajt EPO.

Šta je sa geografskom pokrivenošću?

Geografski opseg unitarnog patenta bi eventualno mogao obuhvatiti svih 27 država članica EU.

Međutim, da bi država članica bila obuhvaćena unitarnim patentom, nije dovoljno da samo učestvuje u bližoj saradnji, već je neophodno da je u trenutku registracije unitarnog patenta već ratifikovala UPCA.

Geografski opseg određenog unitarnog patenta ostaće isti tokom njegovog trajanja i neće biti proširen na države koje ratifikuju UPCA nakon registracije unitarnog dejstva.

Od 25 država koje učestvuju u bližoj saradnji, 18 država (tamnoplave) je već ratifikovalo Sporazum o Jedinstvenom patentnom sudu (UPCA) tj. Austrija, Belgija, Bugarska, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Nemačka, Italija, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Portugal, Rumunija, Slovenija, Švedska, dok se 7 preostalih država (svetloplave) mogu pridružiti sistemu čim ratifikuju UPCA (tj. Kipar, Češka Republika, Grčka, Mađarska, Irska, Poljska, Slovačka). Hrvatska i Španija se u budućnosti slobodno mogu pridružiti bližoj saradnji, ukoliko se za to opredele.

Jedinstveni sud za patente u Evropi

**Novi specijalizovani
Jedinstveni patentni sud
(UPC) pri određivanju
obima dodeljenih prava
i njihovih ograničenja
primenjuje jedinstveno
materijalno patentno
pravo.**

Sprovođenje sudskih odluka takođe postaje znatno jednostavnije kada se sporovi pokreću pred Jedinstvenim patentnim sudom (UPC), novim centralnim pravosudnim organom specijalizovanim za patente iz država članica EU koje učestvuju u bližoj saradnji, sa nadležnošću da rešava sporove u vezi sa povredom ili, posebno, poništajem patenata.

Usled nepostojanja posebnog evropskog patentnog suda, u prethodnom periodu su se pojedini patentni sporovi vodili u paralelnim postupcima pred različitim nacionalnim sudovima, što bi preduzimanje pravnih radnji činilo složenim i skupim za sve strane.

UPC staje na kraj takvoj praksi. Jednostavnije okruženje za rešavanje patentnih sporova u državama pod njegovom jurisdikcijom nosiocima unitarnih patenata i klasičnih evropskih patenata sada donosi brojne koristi.

UPC se sastoji od Prvostepenog suda, Apelacionog suda i Registra. Pri određivanju obima dodeljenih prava i njihovih ograničenja primenjuje uniformno materijalno patentno pravo. Odluke donose multinacionalna veća sastavljena od sudija sa pravnim i tehničkim kvalifikacijama. Njihove odluke će zadovoljiti najviše standarde kvaliteta i uspostaviti usklađenu sudsku praksu koja će osigurati veću pravnu sigurnost.

Postupci pred UPC će biti jednostavniji, brži i efikasniji. Troškovi sudskog spora će takođe biti niži jer neće biti potrebe za vođenjem sporova u svakoj državi članici. Mala preduzeća će imati dodatne koristi od smanjenih sudskih taksi i, ukoliko izgube svoj spor, od niže gornje granice troškova čija naknada može biti priznata strani koja je uspeła u sporu.

Pored unitarnih patenata, UPC ima nadležnost i nad klasičnim evropskim patentima, mada će se izvesni izuzeci primenjivati tokom prelaznog perioda koji traje do 31. maja 2030. godine.

Kada je počela primena novog sistema?

Novi unitarni patentni sistem stupio je na snagu **1. juna 2023.** godine, kada je i Jedinstveni patentni sud počeo sa radom.

Objavio i priredio:

Evropski zavod za patente
© EPO Septembar 2024
epo.org/unitary

Odgovoran za prevod:

Zavod za intelektualnu svojinu Republike Srbije

Adresa:

Knjeginje Ljubice 5, 11158 Beograd, Republika Srbija

Tel.:

+381 11 202 58 00

Email:

info.eic@zis.gov.rs

Prevedeno u saradnji sa Zavodom za intelektualnu svojinu Republike Srbije.

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије